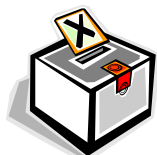

Navrhovat kandidáta může nejméně dvacet poslanců nebo deset senátorů, anebo každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let, podpoří-li jeho návrh [petice](#) podepsaná nejméně 50 000 občany.

V prvním kole je zvolen kandidát, pouze když získá nadpoloviční většinu všech platných hlasů. Pokud nikdo nadpoloviční většinu nezíská, koná se za 14 dnů kolo druhé, do kterého postupují dva nejúspěšnější kandidáti z kola prvního. Ve druhém kole pak bude zvolen ten kandidát, který získá hlasů více.

Zdaleka nejsilnější prezidentskou pravomocí je obsazení Bankovní rady ČNB. Prezident ji jmenuje sám, bez jakýchkoli brzd a pojištěk.

Ústava hlavě státu nepředepisuje, že předsedou vlády musí jmenovat vítěze voleb. Prezident se silným mandátem z přímé volby tak může být v pokušení jmenovat premiérem někoho jiného a různě míchat kartami. Vláda však zůstává stále závislá na důvěře Poslanecké sněmovny.

Prezident má pravomoci v zahraniční politice, například sjednává a podepisuje smlouvy. Za zahraniční politiku je však zodpovědná vláda a je tedy třeba spolupodpisu (tzv. kontrasignace) premiéra nebo jím pověřeného člena vlády. Může se ale stát, že názorově vyhraněný prezident de facto ovládne např. evropskou politiku české vlády.

Prezident jmenuje soudce Ústavního soudu se souhlasem Senátu, jeho předsedu a místopředsedy, stejně jako předsedu a místopředsedy Nejvyššího soudu. Prezident odpouští a zmírňuje tresty uložené soudem, má právo vrátit Parlamentu přijatý zákon s výjimkou zákona ústavního. Veto prezidenta může přehlasovat Poslanecká sněmovna nadpoloviční většinou všech poslanců (tedy alespoň 101 hlasy). Na návrh Poslanecké sněmovny prezident jmenuje prezidenta a viceprezidenta Nejvyššího kontrolního úřadu.

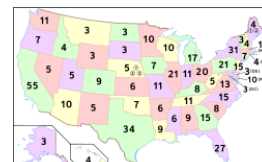
Prezident je vrchním velitelem ozbrojených sil, přijímá velvyslance, pověřuje a odvolává je, jmenuje a povyšuje generály, propůjčuje a uděluje státní vyznamenání, jmenuje soudce, má právo udělovat amnestii. Ke všem těmito rozhodnutím však potřebuje spolupodpis předsedy vlády nebo jím pověřeného ministra, a za tato rozhodnutí proto zodpovídá vláda.

Volby prezidenta jsou nepřímé. Voliči v prezidentských volbách nevolí přímo prezidenta, ale pouze sbor volitelů – elektorů, kteří pak odevzdávají svůj hlas tomu kandidátovi, k jehož volbě se předtím zavázali. Volitelé jsou navrhováni jednotlivými státy Unie podle výsledku prezidentských voleb na principu vítěz bere vše (tj. vyhraje-li v dotyčném státě, získá všechny jeho volitele). Způsob volby si určují samy státy. Prezidentem se může stát jen ten, kdo získá nadpoloviční většinu z 538 volitelů, tedy alespoň 270. Počet volitelů daného státu se odvozuje od počtu obyvatel, kteří v něm žijí.

Prezident je vedoucí osobou vlády, jmenuje její členy a všechny úředníky (až 14 000 osob). On ani vláda nejsou odpovědné Kongresu (ten tedy nehlasuje o důvěře vládě), a prezident nemůže Kongres rozpustit.

V porovnání s významem funkce prezidenta je výčet jeho pravomocí relativně neurčitý a krátký. Na základě této neurčitosti často vznikaly opakované spory ohledně mezi prezidentských pravomocí.

Prezident působí jako úřední hlava státu. Podle výkladu Ústavy je prezidentovým úkolem dohlížet a nabízet vedení různým ministerstvům a úřadům včetně programů, které vytvoří Kongres. V praxi tak stráví prezident více času rozhodováním o politice ministerstev a úřadů, spíše než prosazováním dlouhodobé politiky.

Prezident působí jako vrchní velitel ozbrojených sil. Na základě Ústavy je prezident jmenován do pozice nejvyššího velitele ozbrojených sil. Právo vyhlásit válku má však pouze Kongres. Toto ustanovení je typickým příkladem brzd a vyvážení Ústavy, Kongres tak kontroluje prezidentovu ozbrojenou moc.

Prezident vetuje zákony. Má pravomoc vetovat (odmítnout) jakýkoliv návrh zákona či rozhodnutí přijaté Kongresem, s výjimkou společných usnesení, kterými jsou navrhovány ústavní dodatky. Kongres má možnost přehlasovat prezidentské veto dvoutřetinovou většinou v každé z komor.

Prezident jmenuje různé úředníky. Má pravomoc jmenovat federální soudce, velvyslance, členy kabinetu, klíčové úředníky a některé nižší úředníky. Mnohá jmenování musí potvrdit Senát.

Uzavírá smlouvy. Na základě doporučení a se souhlasem 2/3 přítomných senátorů smí prezident uzavírat smlouvy se zahraničními státy. Prezident také přijímá velvyslance. (Na základě ústavního výkladu se může jednat o oprávnění prezidenta uznávat jiné země.)

Uděluje milost. Prezident smí udělit milost osobám, které se dopustily „provinění proti Spojeným státům, s výjimkou případů [impeachmentu](#)“.

Zdroje informací:

<http://www.americkecentrum.cz/politicky-system> [cit. 12.11.2012]

<http://www.aplikovanepravo.cz/clanky-pdf/50.pdf> [cit. 12.11.2012]

http://cs.wikipedia.org/wiki/Prezident_Spojen%C3%BDch_st%C3%A1t%C5%AF_americk%C3%BDch
[cit. 13.11.2012]

http://cs.wikipedia.org/wiki/Prezident_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky [cit. 12.11.2012]

Ústava ČR [cit. 13.11.2012]

